



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

VIII. De Obligatione celebrandi Missam, quam ex varijs Titulis habent
Sacerdotes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

cum Deus optimè noverit, si nùlque de fructu Sacrificij dare paratus sit cuique, quantum ipsi competit.

78. Deinde, quia quandoque contingere potest, ut is, pro quo sive ratione accepti stipendij, sive ex alio titulo quis est celebraturus, non sit capax fructus Sacrificij Missæ (prout v. g. accideret, si anima Defuncti, pro qua legitur Missa, jam sit in cælo, vel ob sua delicta in inferno) in quo proinde casu fructus specialis Missæ rediret in Thesaurum Ecclesiæ, si nulla alia adesset persona, cui ipse competere, & applicaretur. Hinc ad istud evitandum optimè consulunt Doctores, ut fiat aliqua secunda intentio, seu applicatio, per quam si fructu Missæ non egeat, vel ejus incapax sit ille, pro quo applicatur, mox alij substituantur, quibus in tali casu fructus Missæ applicatus obveniat.

Expedi etiam facere secundam intentionem.

79. Sed quoniam nobis non certò constat, quibus in tali casu optimè possit, vel etiam debeat, fructus Missæ applicari: hinc consultum erit, ut generaliter eliciatur talis intentio, qua quis in ejusmodi casibus semper velit, tali secundâ intentione fructum Sacrificij Missæ illi, vel illis applicare, cui, vel quibus Deus novit, hic & nunc præ cæteris magis debere illum applicari, ac ut applicetur, DEO gratius fore. Nam, cum ad applicationem Missæ sufficiat intentio non solum actualis, & virtualis, sed etiam (f) habitualis, ejusmodi intentio generalis pariter sufficiet: potestque practicari absque ulla animi perturbatione, & anxietate.

(f) Ut dicitur Etum num.

80. His addendum pro solatio spirituali Sacerdotum devotè celebrantium, cum Gavanto cit. tit. 8. num. 3. certum esse, quòd Sacerdos dignè celebrans in majori quantitate participet de fructu & valore Missæ, quàm quilibet alius, qui eundem celebrare jubet, vel dato stipendio procurat. Et hoc tum ex ministerio proximiori: tum ex majori fide, ac devotione, quæ sub devota Celebratione multipliciter excitatur: tum ex ipsa digna Sacramenti Eucharistiæ perceptione.

73. Dignè celebrans plus participat de fructu Missæ, quàm alij.

Q U Æ S T I O VIII.

De Obligatione celebrandi Missam, quam ex varijs Titulis habent Sacerdotes.

81. **A**dvertendum, quòd generatim Sacerdos ex varijs Titulis obligari possit ad celebrandam Missam. I. Ratione suscepti sacri Ordinis Sacerdotalis. II. Ratione Curæ

E f f f f f

Curæ

ligari ad ce-
lebrandum.

Curæ animarum, quam habet. III. Ratione, Beneficij seu Ca-
pellaniæ, cui ex primæva Fundatione annexum est onus celebra-
di certas Missas, in Litteris Fundationis præscriptas. IV. Ratio-
ne recepti stipendij, seu elemosynæ, pro Missâ celebranda por-
rectæ; non enim tenetur Sacerdos, quamvis sit dives ac opu-
lentus, ultrò Missam pro alijs celebrare; sed licitè stipendium
sui ministerij, juxta consuetudinem laudabilem cujuslibet loci,
recipere; idque pro sustentatione congrua vitæ suæ, juxta illud
Salvatoris, Matth. 10. *Dignus est operarius cibo suo.* & alibi. Hoc
prænotato, de singulis procedit præfens Quæritio: ad cujus reso-
lutionem, sit

An. & quo-
ties per an-
num cele-
brare tenea-
tur?

82. CONCL. I. Simplex Sacerdos peccat, & quidem juxta
plures Doctores (quorum sententiam Sannig *loc. cit. quest. 8. n. 1.*
censet probabiliorem) mortaliter, si cessante justo impedimen-
to nunquam celebret toto anno: tenetur enim saltem ter, vel
quater in anno, in Festis præsertim Solemnioribus, celebrare.
Probatum hoc ex Concilio Trident. *Sess. 23. cap. 4. de Reform.* u-
bi dicitur: *Curet Episcopus, ut Sacerdotes saltem diebus Dominicis, &*
Festis solemnibus, si autem curam habeant animarum, tam frequenter, ut
suo muneri satisfaciant, Missas celebrent. Accedit c. *Dolentes, de Celeb.*
Miss. ubi graviter reprehenduntur ij, qui Missarum Solemnia vix
celebrant in anno.

Curatus,
quibus die-
bus celebra-
re debeat?

83. CONCL. II. Sacerdos Curatus per se, vel per alium,
omnibus illis diebus tenetur celebrare, quibus Plebs sibi subjecta
ex præcepto Ecclesiæ tenetur Missam audire. Ita communis:
& patet tum ex citatis verbis Concilij Tridentini, tum ex ipsa ra-
tione Curæ animarum: nam aliàs non posset Populus implere
præceptum de audienda Missa.

An tunc te-
neatur Mis-
sam appli-
care pro Pa-
rochianis?

84. Num autem omnibus dictis diebus teneatur Sacerdos
Curatus applicare Missam pro Populo, quæritio non modica est,
eò quòd Concilium Trident. *Sess. 23. de Reform. cap. 1.* sic dicat:
Cum præcepto Divino mandatum sit omnibus, quibus cura animarum com-
missa est, oves suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre, &c. Quibus
verbis Concilium videtur agnoscere præceptum Divinum cele-
brandi, Missamque applicandi pro suis Ovis, ex parte ipsius
Parochi, seu Curati.

Resolutio.

85. Resp. Licet Sotus *lib. 9. de Justitia, quest. 3. art. 1.* arbi-
tretur, Parochum non solum obligari celebrare Missam, ut eam
subditi audire valeant, sed etiam hanc pro ipsis offerre: com-
muniortamen sententia negat, talem obligationem ipsi incumbere

beratione muneris sui ; nisi forsan ex Fundatione , Consuetudine , Lege Diœcesanâ , Pacto , aut alio hujusmodi Titulo , specialis obligatio habeatur. Ita Layman *lib. 5. tract. 5. cap. 3. n. 3.* Herincx *disp. 8. de Missa , quæst. 9. num. 95. & 96.* Sannig *dist. 5. quæst. 8. num. 3.* Suarez , & alij. Ratio est. Quia Beneficia curata propriè sunt instituta ad pascendum Populum verbo , & Sacramentorum administratione , non item ad semper applicandam Missam pro ipso ; nisi secùs habeatur ex Fundatione , vel alio speciali Titulo. Deinde non plùs videtur evincere citatus textus Concilij Trident. nisi quòd Sacerdotes Curati teneantur pro Ovis suis Sacrificium offerre , celebrando saltem diebus , quibus urget præceptum audiendi Missam , ut sic Parochiani possint Missam audire , eique devotè assistendo , de fructibus ipsius participare : nam diversæ sunt obligationes , ad celebrandum , & ad applicandum pro Parochianis Missæ Sacrificium ; ab una autem obligatione non est facienda extensio ad aliam.

86. Fatendum tamen , quòd his non obstantibus Barbosa *part. 2. de offic. & potest. Episc. allegat. 24. num. 23.* & amplius *part. 1. de officio Parochi , cap. 11. num. 10.* verius esse putet , Parochum teneri Missæ Sacrificium pro suis Ovis applicare aliquoties , juxta boni viri arbitrium. Idem censet Gobat *tract. 3. Theol. Experim. num. 493.* additque , istud boni viri arbitrium esse ferendum attentâ copiâ vel inopiâ reddituum , magnâ aut parvâ necessitate Parochianorum. Notat etiam Layman *cit. num. 3.* quòd lex Charitatis , ac æquitatis ratio suadeat , ut Pastores ordinarij , videlicet Papa , Episcopus , Parochus , & Prælatus Regularium , pro suis subditis DEO intra , & extra Sacrificium , frequenter supplicent , & aliquando etiam pro eisdem illud offerant.

Sententia merito practicanda.

87. CONCL. III. Capellanus , seu Beneficiarius , ex justitia sub mortali culpa est obligatus ad illum Missarum numerum , quem Litteræ Fundationis requirunt. Ita communis ; & patet ex natura ipsius Fundationis Beneficij , ad cujus onera Beneficiarius illud acceptans sese obligavit. Circa hoc tamen

Beneficiarius , quoties teneatur celebrare ?

88. Notant I. Doctores , ac inter eos Navarrus *lib. 2. de Re. sit. c. 2. num. 210.* Lugo *disp. 21. de Eucharist. num. 49.* Sannig *num. 5.* & Layman *num. 7.* quòd si ejusmodi Beneficiarius , ad certum Missarum numerum singulis hebdomadibus dicendum obligatus , ad breve tempus infirmeretur , utputâ unâ , vel alterâ hebdomadâ (aut juxta cit. Laymanum , & Lugonem , uno

Quid , si infirmeretur ad tempus ?

mente) præsumendum sit, Fundatorem, & Ecclesiam, non intendisse tam arctam obligationem, ac proinde talem non teneri ad recompensationem: nam etiam dominus temporalis, tamen iure detrahere posset de mercede famuli ob ejus infirmitatem (ut multi volunt, *arg. l. Si uno §. Item eum. ff. Locati*) si tamen pius & benignus est, detrahere non solet.

Beneficiarius, qui quotidie celebrare tenetur, an possit quandoque abstinere?

89. Notant II. Doctores, quòd si Fundatio exigat quotidianum Sacrificium in certo loco, v. g. in determinata Ecclesia, vel Altari peragendum, sicque obligatio principaliter habeatur ratione loci, v. g. ob majorem ejus reverentiam, vel commoditatem Populi: tunc tenetur Sacerdos, tale onus Missarum quotidie ibi celebrandarum in se habens, ibidem quotidie celebrare, vel per se, vel per alium substitutum, juxta Fundationem ipsi loco impositam. Si verò talis obligatio quotidie celebrandi sit ipsimet personæ Capellani, seu Beneficiarii imposita, tunc arbitrantur, ob reverentiam Sacrificij, majorémque devotionem in se excitandam, aut aliâ justâ de causâ, posse eundem quandoque abstinere, etiam semel in hebdomada *arg. c. Significatum, de Præbend.* ubi de obligato ad quotidie celebrandum dicitur, eum teneri quotidie extra casum infirmitatis celebrare, *salvâ honestate suâ, & debitâ devotione.* Nam propter plurimos mundanos casus contingit nonnunquam, debitam impediri devotionem.

Aut pro alia intentione celebrare?

90. Non tamen hinc sequitur, quòd is, qui titulo honestatis, majorisque devotionis, potest semel in hebdomada à Missa abstinere, possit etiam semel Missam alibi, vel pro alia intentione celebrare. Nam hæc sunt omninò diversa: atqui ex diversis non valet illatio. Dicendum proinde, quòd obligatus ad quotidie celebrandum juxta certam intentionem, etsi advertens, se esse minus dispositum, possit quandoque ob causam honestatis, debitæque devotionis, abstinere (ad summum semel in hebdomada) tamen eo die nec pro se, nec pro alio, neque alibi celebrare valeat; aut si celebraturus est, teneatur Missam applicare juxta præscriptam Fundatoris intentionem, vel saltem hanc per alium celebrandam curare. Bonacina *disp. 4. de Eucharistia, quest. ult. punct. 7. §. 2. num. 16.* Sannig *dist. 5. de Missa, quest. 8. n. 5. & alij.*

An satisfaciatur anticipando Missas?

91. Notant III. Capellanum, qui ad celebrandum in determinato loco aliquot per hebdomadam diebus obligatus est, per se loquendo, ac nisi aliud exprimat, posse satisfacere, si
anti;

anticiper præcedenti hebdomadâ ibidem celebrando: eò quòd non defraudet intentionem Fundatoris, utpote qui (nisi aliud expresserit) videtur exigere certum duntaxat Missarum numerum tempestivè persolvendum. Additur tamen, *per se loquendo* &c. Quia si in Litteris Foundationis contrarium exprimitur, specialiter statuendo, quòd v. g. ob commoditatem devotionemque Populi, aut reverentiam Loci sacri, in nulla hebdomada Missæ prætermittantur, non licebit eas anticipare: mens enim iusta Fundatorum, tanquam lex specialis, adimplenda est. Bonacina *ibidem*. §. 5. *num.* 4. Sannig *num.* 8. Navarrus, & alij.

92. **CONCL. IV.** Qui ex titulo Foundationis, vel ex convention- Obligatus ad celebrandum in certa Ecclesia, vel Altari celebrare, non potest absque peccato alibi celebrare; nisi hoc fiat ex iusta, & rationabili causa. Ratio est: quia rationabilis, piâque voluntas Fundatoris, vel dantis elemosinam pro celebratione Missæ, est adimplenda; quod alioquin non fieret.

93. Dicitur notanter, *nisi hoc fiat ex iusta causa*. Nam si hoc accidat ob legitimum impedimentum, v. g. ob profanationem Ecclesiæ, inundationem aquarum, aut quia Sacerdos bonâ fide exiens à Sacrificiâ invenit Altare jam occupatum ab alio Celebrante, & huiusmodi, nullum committitur peccatum.

Et quamvis obligatio celebrandi in loco determinato, ex genere suo sit gravis: adeò, ut juxta Bonacinam *cit. punct.* 7. §. 4. *num.* 2. & alios, alibi celebrans peccet mortaliter: nihilominus rectè notat Herincx *disp.* 8. *de Missa, quest.* 15. *num.* 185. hic etiam locum habere levitatem materiæ, utpote si rarò mutetur locus, v. g. bis vel ter in anno, vel etiam semel aut bis in mense, dum quis debet quotidie celebrare. Insuper faciliùs excusari potest celebrans in alio Altari ejusdem Ecclesiæ, quàm si celebret in diversa Ecclesia; utpote minùs recedens à voluntate Fundatoris. Lugo *disp.* 21. *de Eucharistia*, n. 36.

94. His adde, quòd, quamvis Sacerdos extra præscriptam Ecclesiam, vel Altare, contra voluntatem Fundatoris, vel dantis stipendium celebrans peccet, ut dictum: nihilominus sit probabiliùs, talem non teneri ad restitutionem, aut novam celebrationem Missæ. Bonacina *cit.* §. 4. *num.* 5. cum alijs. Siquidem talis Celebrans, etsi peccaverit, non tamen fraudavit Fundatorem, vel dantem stipendium, fructu ipsius Sacrificij.

F f f f f 8

25. Con-

Nequit Sa-
cerdos Mis-
sam alij le-
gendam da-
re, retentâ
parte sti-
pendij.

95. CONCL. V. Non est licitum Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam sub certo stipendio, eandem Missam alteri parte illius stipendij sibi retentâ, celebrandam committere. Ita habetur in Decreto Urbani VIII. *De Celebratione Missarum* (de quo jam num. 53.) ubi §. 4. hoc fieri prohibetur, *ut omne damnabile lucrum ab Ecclesia removeatur*. Unde oppositam nonnullorum sententiam Alexander VII. denuò rejecit, inter alias Propositiones etiam sequentem, ordine 9. damnando: *Post Decretum Urbani potest Sacerdos, cui Missa celebranda traduntur, per alium satisfacere: collato illi minori stipendio aliâ parte stipendij sibi retentâ*. Et hæc Conclusio procedit etiam in casu, quo cuiquam Sacerdoti offertur elemosyna solito major pro celebratione Missarum: nam debetis absolutè integram elemosynam tribuere alteri Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere potest; prout declarârunt Cardinales, *Respondendo ad 10.* quorum Declarationes habentur additæ post cit. Decretum Urbani VIII. in Bullario Romano.

Limitatur
hoc in cer-
tis casibus.

96. Cæterùm hoc Decretum non habet locum in Beneficij: unde satis est, quòd Rector Beneficij, qui potest Missam celebrare per alium, tribuat elemosynam congruam secundùm morem patriæ, nisi secùs caveatur in Fundatione Beneficij; prout declarârunt ijdem Cardinales, *ad 8.* Et meritò: nam Beneficij habent suum stipendium non præcisè ratione Missarum, sed etiam propter alia onera Beneficio annexa, cui specialiter obligati sunt deservire, atque intuitu ipsius recitare Horas Canonicas; unde non mirum, quòd residuum ex redditibus Beneficij sibi retinere possint. Hoc ipsum dicendum videtur de Capellano, habente salarium stabile instar Beneficij: cum similiter sit obligatus ad alia onera Capellanix. Insuper dictum Decretum non tangit illos, qui pinguius stipendium accipiunt per modum elemosynæ, tanquam à speciali amico, vel benefactore, uti notat Sannig *cit. distinct. 5. quest. 9. num. 5.* Aut quando alter Sacerdos spontè in se suscipit sacrificandi obligationem, parte stipendij condonatâ. Layman *loc. cit. num. 14.* Nam quilibet potest cedere jure suo, vel favorem specialem cuiquam exhibere.

Peccat mor-
taliter qui
est notabili-
ter in mora
celebrandi.

97. CONCL. VI. Sacerdotes, qui sunt notabiliter in mora celebrandi Missas debitas, peccant mortaliter. Ita Herinx *disp. 8. de Missa, quest. 15. num. 181.* Bonacina, & alij passim. Ratio est: quia potest contingere, ut dans stipendium pro celebra-
tione

tione Missæ, fraudetur fructu ipsius; uti accideret, si Missa pe-
catur celebranda ad impetrandum aliquid à DEO, & Missa di-
catur jam elapso tempore necessitatis; vel petatur Missa ad im-
petrandam infirmo sanitatem, aut pro anima Defuncti, & illa
primùm legatur, postquam obiit infirmus, aut anima ex Pur-
gatorio post gravissimas pœnas jam est liberata. Quinimò (ad Et tenetur
dunt Doctores) in tali casu tenetur Sacerdos ad restitutionem, ad restitu-
tionem.
Et hinc Urbanus VIII. in citato Decreto, *De Celebratione Missarum*,
§. 8. providè statuit, quòd *elemosynas manuales, & quotidianas ita de-*
num Sacerdotes accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint,
ut nova quoque onera suscipere valeant; alioquin omnino abstineant ab hu-
iusmodi elemosynis, etiam spontè oblati, in futurum recipiendis. Hæc
ibi.

98. Dicitur, qui sunt notabiliter in mora celebrandi. Nam in-
primis Declaratio Cardinalium ad dictum Decretum Urbani VIII. Quid, si ad
Respondendo ad 11. excipit casum, quando *infra modicum tempus po-* modicum
tempus dif-
ferantur?
teit omnibus oneribus Missarum satisfieri: modicum autem
tempus (ait Herincx num. 182.) valdè credibile censetur esse
tempus unius mensis, aut etiam duorum mensium, imò nonnul-
lid extendunt ad tres menses.

99. Deinde citata Declaratio Cardinalium, Respondendo Aut dans
stipendium
consentiat?
ad 12. excipit casum, si tribuens elemosynam pro aliarum Missarum ce-
lebratione sciat, & consentit, ut illæ tunc demum celebrentur, cum susceptis o-
neribus satisfactum fuerit: nam tunc, juxta benefactoris consen-
sum poterit Missarum celebratio differri.

100. CONCL. VII. Sacerdos, qui stipendium accepit, te-
netur dicere Missam, sicut offerens petivit, videlicet Missam ta-
lem, aut talem Votivam, vel Missam de Requiem; nisi obstet-
Ritus Ecclesiæ. Prima pars probatur ex eo: quia alioquin vir-
obstet Ritus
Ecclesiæ.
tus Fidelitatis violaretur; simulque potest contingere, quòd ob-
specialem offerentis devotionem, nec non speciales Missæ Ora-
tiones, maior fructus impetrationis eidem proveniat. Altera
pars ex eo liquet: quia Sanctæ Matris Ecclesiæ voluntas, & or-
dinatio, prævalere debet voluntati privatorum Fidelium; eò præ-
fertim, quòd hi non intendant, nec rationabiliter possint inten-
dere, contravenire Ritui Ecclesiæ.

101. Hinc, quia Rubricæ Missalis, Tit. *De Missis Votivis, & Mis-* Quid de
Missis Voti-
vis, ac de
sis Defunctorum, prohibent, dici tales Missas in Festis Duplicibus,
ac diebus Dominicis; non est dubitandum, quin satisfiat inten-
tioni

Requiem
in Festis
Duplici-
bus?

Et Indul-
gentijs Al-
tarium Privi-
legiatorū?

Obligatio
celebrandi
Missam ra-
tione sti-
pendij qua-
lis?

Unicam
Missam
omittens,
an peccet
mortaliter?

tioni petentium celebrando Missam de Festo Duplici occurren-
te cum applicatione ad intentionem petentis, & non Missam vo-
tivam, vel de Requiem. Hoc idem, loquendo de Missis privatis
de Requiem (secus est de Anniversariis, ac Missis cantatis) no-
vissime declaravit, ac fieri mandavit Alexander VII. anno 1662.
simulque tum ipse in speciali Decreto, 1664. tum Clemens IX.
in alio, die 23. Septembris 1669. emanato, quod incipit: *Cum sal-
record.* (& habetur tom. V. Bullarj Romani, *Constit. 39. disti Pont.*)
concessit, atque declaravit, per Missam de Festo occurrente dictis
diebus celebratam pro Defunctis, lucrari Indulgentias Altarium
Privilegiatorum pro Animabus in Purgatorio: de quo antea fue-
rat magna difficultas inter Doctores, qui communiter senten-
tiam negativam tenuerunt.

102. Quæres, qualis sit obligatio celebrandi Missam ratione
stipendij? Resp. I. Certum est, quod hujusmodi obligatio sit
de genere Justitiæ, habens annexum onus restitutionis, si non
adimpleatur: alioquin enim talis injustè retineret stipendium.
Et hujusmodi obligatio indubiè ex genere suo est gravis, atque
sub mortali.

103. Resp. II. Num peccet mortaliter, qui accepro stipen-
dio unam duntaxat Missam scienter omittit celebrare, variant
Doctores. Et quidem, talem peccati mortalis reum, censet
Mastricht *disp. 19. Theol. Mor. num. 80.* citans Petrum Navarrum,
Bonacinam, & alios; eò, quod damnum spirituale, per privatio-
nem debiti fructus Missæ illatum, sit admodum grave. Econtrà
negativam sententiam sequuntur Herincx *cit. disp. 8. num. 180.*
Sannig *quest. 9. num. 10.* Sanchez *lib. 1. de Matr. disp. 5. num. 25.* &
quidam alij: quia censent, esse parvitatem materiæ in una dun-
taxat Missâ omisâ: neque enim hic attendendum, ajunt, ad dam-
num spirituale (alioquin enim omittens recitationem unius Salu-
tationis Angelicæ, ad quam tenebatur, peccaret mortaliter; cum
damnum spirituale ex tali omissione sequens, anteferatur cuilibet
temporali) sed gravitas materiæ mensuranda est juxta gravi-
tatem, seu quantitatem stipendij; quale pro unica Missâ datum,
communiter non attingit quantitatem sufficientem
ad peccatum mortale, ut patet
in furto.

QUÆ.